

havde håbet at få større opbakning, men i hvert fald er det glædeligt, at der er flere partier, der har sagt, at de vil være med til at se på kontant-hjælpsmodtagernes retssikkerhed over for kommunernes uretfærdige og urimelige praksis.

Tak for debatten.

Kl. 18.00

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til lønindkomst uden fradrag i ægtefælles kontanthjælp.

Af Søren Søndergaard (EL) og Line Barfod (EL). (Fremsat 19/11 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Beslutningsforslaget går ud på, at Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der giver en ægtefælle mulighed for en lønindkomst, uden at denne indkomst medfører modregning i den anden ægtefælles kontanthjælp. Regeringen forstår forslaget sådan, at det går ud på at ophævelse af den gensidige forsørgelsespligt.

Det er rigtig, som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, at regeringen i sit debatoplæg »Flere i arbejde« har gjort rede for, at reglerne for modregning af arbejdsindkomst i ægtefælles kontanthjælp medfører nogle samspilsproblemer.

Der er imidlertid også gode grunde til, at regeringen ikke har søgt at løse problemerne ved at ophæve ægtefælleafhængigheden og dermed gode grunde til at regeringen ikke kan støtte forslaget.

Inden jeg går nærmere ind i argumentationen, vil jeg opholde mig ved forslagsstillernes bemærkninger til forslaget.

Forslagsstillerne henholder sig til betragtningerne i regeringens debatoplæg, nemlig at en ophævelse af den gensidige forsørgelsespligt vil gøre det muligt for en gruppe af kontanthjælpsmodtagere at komme i arbejde uden at blive straffet økonomisk.

Jeg er meget glad for, at forslagsstillerne anerkender, at der med en vis sandsynlighed findes kontanthjælpsmodtagere, der i dag ikke er i arbejde, fordi det ikke kan betale sig for dem, også selv om de har pligt til at tage det. At arbejdet godt kan være der, men at de høje ydelser gør, at folk på forskellig vis undgår at komme i betragtning til det.

Regeringen har i forbindelse med forliget om »Flere i arbejde« foreslået den løsning at indføre et loft over ydelser til kontanthjælpsmodtagere. Det vil fremme incitamentet til beskæftigelse mærkbart, også for gifte kontanthjælpsmodtagere.

Der er ingen tvivl om, at individualisering af kontanthjælpen vil have en meget positiv indvirkning på familiens økonomi, hvis den ene får arbejde og opnår en løn over et vist niveau. Beslutningsforslaget vil dog især være til gavn for højtlønnede familier, idet disse kan opnå højere indtægter, uden at der sker fradrag i kontanthjælpen.

Desuden kan afskaffelsen af den gensidige offentligtretlige forsørgelsespligt forventes at medføre meget betydelige merudgifter. De fremkommer ved, at personer, der i dag forsørges af deres ægtefæller, vil blive selvstændigt berettigede. Derved vil et højere antal personer komme på kontanthjælp end efter de nugældende regler.

På kort sigt kan 3.000-5.000 personer blive omfattet af forslaget, svarende til en merudgift på 0,5 mia. kr. På længere sigt kan yderligere 30.000 personer kunne blive berettiget til kontanthjælp, svarende til yderligere merudgifter i størrelsesordenen 3 mia. kr. Samlet skønnes forslagets udgiftsvirkninger dermed til 3,5 mia. kr. på længere sigt.

Det er regeringens opfattelse, at den løsning af samspilsproblemet, som forslagsstillerne foreslår, ikke vil betyde højere skatteindtægter. Det

skyldes, at omlægningen givetvis også vil have en modsatrettet tendens, fordi nogle, hvis ægtefæller har gode indtægter, kan være tilskyndet til at søge mod deltidsbeskæftigelse, eventuelt suppleret med kontanthjælp.

Derfor kan omlægningen tværtimod medføre vigende skatteindtægter og faldende arbejdsudbud. Endelig kan nævnes, at tilskyndelsen til at forsikre sig mod arbejdsløshed givetvis også vil dale som følge af forslaget.

Regeringen skal derfor indstille, at forslaget forkastes.

Flemming Oppfeldt (V):

Enhedslisten foreslår, at millionærer, der er gift med kontanthjælpsmodtagere, ikke skal bidrage til den fælles forsørgelse, populært sagt.

Enhedslisten foreslår, at den fælles forsørgelsespligt i ægteskabet ophæves, således at den ene ægtefælle kan opretholde fuld kontanthjælp, selv om den anden får et højtlønnet job.

Kl. 18.05

Jeg ved ikke, hvad Robin Hood ville have sagt til dette forslag. Jeg er sikker på, at han ville undre sig, men jeg ved, at forslaget vil modarbejde tilskyndelsen til at komme i ordinær beskæftigelse.

Hvis det er sådan, at man får fuld kontanthjælp uden modregning, når den ene ægtefælle kommer i beskæftigelse, hvori ligger tilskyndelsen så til, at den anden ægtefælle kommer i beskæftigelse?

Dette forslag ligger i forlængelse af en stribe forslag fra Enhedslisten, som vi har drøftet her i eftermiddag, og som alle ønsker at bremse, at der kommer flere i beskæftigelse. Det skal være mere attraktivt ikke at yde noget, siger forslagsstillerne.

Så kommer selve finansieringen af det. Beskæftigelsesministeren har været inde på, at det kommer til at koste milliardbeløb, og normalt siger Enhedslisten jo, at den slags skal finansieres af olien ude i Nordsøen. Derfor ville det være meget interessant at få at vide, hvad det er for et nyt oliefelt, Enhedslisten har opdaget ude i Nordsøen, for det ville da virkelig være dagens nyhed. Men sådan et nyt oliefelt skal der i hvert fald til for at finansiere alt det her.

Det ville være forfriskende, hvis Enhedslisten en gang imellem kom ned på jorden og måske ville forelægge os partiets ideer til følgende:

Punkt 1: Hvordan får vi flere rigtige arbejdspladser? Punkt 2: Hvordan får vi flere iværksættere? Punkt 3: Hvordan får vi styrket eksportsek-

toeren? Punkt 4: Hvordan kan vi skaffe arbejdskraft til pasning og pleje af 68-generationen? Punkt 5: Hvordan skaffer vi indvandrere i arbejde?

Nogenlunde disse punkter er Venstres og regeringens program. Vi har fremsat en stribe forslag, som er ved at blive gennemført, vi mangler blot Enhedslisten i dette arbejde.

Jeg vil bare sige, at Venstre ikke kan støtte dette forslag.

Jeg skal også meddele fra Dansk Folkeparti, at de heller ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Jeg vil bare oplyse hr. Flemming Oppfeldt om, at det er Enhedslistens opfattelse, at folk, der er gift, ikke er mere dovne end ugifte. Desuden at det individualprincip, det her forslag bygger på, netop er ud fra den opfattelse, at man skal have ret til at have sin egen selvstændige økonomi, så det er netop forsørgeligen, vi vil have ophævet i den her sammenhæng.

Nu er der heller ikke så mange millionærer, hvis mænd har brug for at være på kontanthjælp.

Det er også vores generelle opfattelse, at man i lige så høj grad er ivrig efter at få et arbejde som kontanthjælpsmodtager som som dagpengemodtager, så det er egentlig bare det samme grundprincip, vi vil have indført her.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt efterlyste Enhedslistens initiativer til at få flere i arbejde. Det har vi været inde på flere gange i dag, men hvis hr. Flemming Oppfeldt ikke har fået det noteret ned, skal jeg da gerne gentage, at vi f.eks. på finansloven foreslog, at der skulle afsættes 3 mia. kr. yderligere til social- og sundhedsområdet for netop at få flere i arbejde med pleje, med at tage sig af de syge alle de steder, hvor der er behov for mere omsorg.

Vi er kommet med en lang række andre tilsvarende initiativer, hvor der burde ansættes flere. Omkring eksport har vi været med til at få sat penge af til forskning og udvikling af alternativ energi, så vi kunne få et tilsvarende eksporteventyr som med vindmøller på andre områder. Men det var altså noget af det første, Venstre og den øvrige regering og Dansk Folkeparti skar væk, da man kom til magten. Her kunne der ellers være nogle gode muligheder.

Så vil jeg sige, at i Enhedslisten tillader vi os at være politisk ukorrekte. Vi mener faktisk, at det er væsentligt, at man har sin egen indkomst. Vi mener faktisk, det er væsentligt, at vi videreudvikler kvindernes frigørelse og selvstændighed. Man skal ikke være et påhæng til sin mand, man skal have ret til sin egen indkomst, selv om det måske ikke er det, som er mest politisk in på højborgens i dag.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Venstre synes, man skal beregne en kontant-hjælp ud fra, hvad husstanden behøver for at have til mad og til klæder og den slags. Hvis den enes indkomst ændres, hvis den ene altså kommer i arbejde, får et rigtig godt, højt lønnet job, så tillykke med det, men hvis det sker, skal vi vel ikke bare udbetale uændret kontanthjælp, som om intet var hændt.

Vi er da nødt til at tage hensyn til, hvordan den økonomiske situation er i husstanden. Det er da kolossalt uretfærdigt over for fordelingspolitikken i vort samfund, at man ikke skal tage hensyn til eksempelvis en kontanthjælpsmodtager, der bor sammen med en millionær, og det kan jeg høre at Enhedslisten ikke har taget højde for i sit forslag. Det synes jeg er noget sjusk.

Kl. 18.10

Så vil jeg bare sige, at de tre forslag, vi har drøftet her i dag, alle sammen handler om, hvordan man kan blive hæmmet i at komme ud på arbejdsmarkedet. Jo, jo, et af forslagene handler f.eks. om, at hvis man ikke møder op til sprogundersøgning, hvis man ikke møder op i det hele taget, så er der ingen konsekvenser, så kan man bare blive derhjemme. Det tror jeg da, at der er et par svage sjæle, der vil benytte sig af. Det er en rigtig dårlig hjælp, Enhedslisten har præsenteret her i Folketinget i dag.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja, så er det jo faktisk ordføreren for forslagsstillerne. Der er ikke flere ordførere i salen. Værsgo.

Ja, så en kort bemærkning, så kan man lige ændre det til det, så man kan se, om der skulle komme nogle ordførere i salen.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan starte med at sige til hr. Flemming Oppfeldt, at det absolut ikke er sjusk fra Enhedslistens side, der ligger bag det her forslag.

Så vil jeg gerne spørge hr. Flemming Oppfeldt, hvorfor hr. Flemming Oppfeldt mener, det er rimeligt, at hvis man er samlevende og har valgt ikke at være gift, så er det ikke sådan, at man ikke har ret til sin egen indkomst. At det derfor skal være økonomien, der afgør, om man gifter sig eller ej.

Vi synes faktisk i Enhedslisten, at hvis man gifter sig, skal det være, fordi man har lyst til det. Det skal ikke være økonomien, der er afgørende for, om man kan gifte sig eller ej. Vi synes, det er en helt urimelig retsstilling, man har i dag, og jeg kan ikke helt forstå, at Venstre synes, det skal være økonomien, der er afgørende.

Så siger hr. Flemming Oppfeldt, at kontanthjælpen bliver udmålt efter familiens behov. Jeg ved ikke, hvor hr. Flemming Oppfeldt har fået den opfattelse, for det er ikke det, der er virkeligheden i dag. Den undersøgelse, der er foretaget af, hvor meget kontanthjælpsmodtagere har, viser tværtimod, at der er mange, der har en indkomst, der ligger under det, som Forbrugerinformation vurderer er nødvendigt for at kunne klare sig her i landet. Der er mange, der ligger under, og det er der bl.a. en del børn, der ligger under.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg er helt sikker på, at der er nogle, der er i klemme i vores system, og jeg er helt sikker på, at den bedste måde at komme ud af den klemme på, når det skyldes manglende arbejde, selvfølgelig er at sætte fokus på at få folk i arbejde.

Jeg vil bare sige, at den danske kontanthjælp er verdens højeste. Det er jo virkeligheden, og her diskuterer vi, om man skal lægge nogle tillæg oven i verdens højeste kontanthjælp. Der siger vi i Venstre, at det ikke lige er den vej, vi skal gå. Vi skal gå den vej, at folk kan få et arbejde. Vi skal have en udvikling, hvor vi går på to ben.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Vi taler ikke om tillæg til kontanthjælpen. Vi taler om, at hvert enkelt menneske skal behandles som et selvstændigt individ, have ret til sin egen indkomst.

Vi kan ikke forstå, at man i 2003 stadig skal gøre forskel på folk, afhængig af om de er gift eller ikke er gift. Vi mener ikke, det skal være økonomien, der er afgørende for, om man gifter sig eller ej. Vi mener ikke, folk skal være tvunget til

at lade sig skille, fordi de ikke har råd til at være gift.

Med hensyn til økonomien, når man skal vurdere, om man kan komme i arbejde, så mener vi også, at det allervigtigste er, at der er et arbejde, som folk kan få. Men der er faktisk nogle familier, der bliver fanget i, at det koster dem dyrt, hvis den ene af dem får arbejde, fordi det bliver modregnet i den andens kontanthjælp, så de lige pludselig står med kun én indtægt, hvis de begynder har været på kontanthjælp.

De fleste vælger alligevel et arbejde, for det er meget, meget få mennesker, der kan holde til ikke at være sammen med andre. Der er meget få, der ikke vil have et arbejde, hvis de får muligheden for det. Men for nogle koster det altså meget dyrt, og det synes vi er urimeligt.

Ligeledes synes vi, at det er urimeligt, at folk i dag kan falde i et sort hul. Der er mange, der oplever, hvis de kommer ud for en arbejdsskade og ikke får den anerkendt, at de mister sygedagpengene efter kort tid, og fordi de er gift, kan de ikke få kontanthjælp. Det vil sige, at familien i løbet af kort tid falder fra at have to indkomster til et år eller to efter kun at have én indkomst. Så må de gå fra hus og hjem. Det synes vi er fuldstændig urimeligt, og det vil vi gerne ændre på.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg må bare konstatere, at Enhedslisten ikke har oplyst mig og Folketinget om, hvad man gør ved de helt åbenlyse fordelingspolitiske problemer, der er i det, hvor der altså er nogle højtlønnede, der vil få noget ud af det her, og hvor det eksempelvis vil tilskynde til halvdagsjob for den ene parts vedkommende.

Man har sådan set heller ikke oplyst noget om, hvordan det her forslag skal finansieres. Men det får vi nok at vide til efteråret, for jeg går ud fra, det her bliver indarbejdet i Enhedslistens enorme katalog af udgifter.

Kl. 18.15

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Det er bare en kort oplysning: Man får ikke kontanthjælp, hvis man har deltidsjob.

Bjarne Laustsen (S):

Enhedslisten har en række forslag i dag, der handler om kontanthjælp, og nu drejer dette forslag sig om, hvorvidt man skulle fjerne den gensidige forsørgerpligt. Det er jo et princip, der har

været gældende i sociallovgivningen gennem mange, mange år, og det ønsker vi ikke at ændre på.

I forbindelse med udformningen af regeringens plan »Flere i arbejde« var det jo sådan, at man inviterede forligskredsen, men også havde et tilbud om, at andre partier kunne være med. Derfor var der jo både til Enhedslisten og SF en opfordring til at deltage. Begge de to partier takkede nej.

Vi blev der, og vi har været med til at justere de forhold her. Men vi mener også, at vi har været med til at finde en løsning, sådan at de samlede forhold for kontanthjælpsfamilierne i Danmark er socialt forsvarligt afbalanceret også set i lyset af, at vi ønsker, at folk skal være organiserede, og derfor handler det selvfølgelig også om, at der er harmoni og noget gensidighed i det her.

Til gengæld har vi nået det i aftalen her, fordi vi jo også må erkende, at vi aldrig ved, hvordan regeringens flertal kan finde på at opføre sig, at vi har føjet ind i selve aftaleteksten: »... at forligspartierne følger nøje, om hensigten med de ovennævnte forslag bliver opfyldt,« – det er altså alle dem på kontanthjælpsområdet – »... og såfremt der sker ændring i rådighedsbeløbet for de berørte kontanthjælpsmodtagere i forbindelse med fremtidige lovændringer, genforhandles reglerne på dette område med henblik på at sikre denne gruppes rådighedsbeløb.«

Det vil altså sige, at vi har slået ring omkring det her og sagt, at vi ikke vil have andre forringelser på det her område end dem, vi har aftalt her.

På den måde kan vi sikre, at kontanthjælpsmodtagerne ikke ved nye aftaler, finanslovsforlig, eller hvad ved jeg, kunne komme ud for, at der var et flertal herinde i Folketinget, der ønskede at reducere deres kontanthjælp.

Det er altså af disse bevæggrunde, at vi i Socialdemokratiet er gået ind for det her, og derfor bliver vi selvfølgelig nødt til at afvise Enhedslistens forslag.

Lars Barfoed (KF):

Det Konservative Folkeparti ville egentlig gerne udbygge det enkelte menneskes ansvarsfølelse både over for sig selv og over for andre. Vi burde nok i det hele taget se på, om ikke vi kunne udvikle det her samfund i en retning, hvor flere tog vare på sig selv uden offentlige overførselsindkomster mod, at de til gengæld betalte mindre i skat.

Vi er jo efterhånden havnet i et samfund, et meget socialdemokratiseret samfund, hvor størstedelen af befolkningen modtager offentlige overførselsindkomster, samtidig med at de betaler tårnhøje skatter.

Det holder ikke i det lange løb. Vi skal vende den udvikling, tilstræbe et samfund, hvor de fleste klarer sig uden offentlig hjælp og til gengæld betaler mindre i skat, så vi i højere grad kunne fokusere de offentlige ydelser på dem, som tjener mindst, og på de svageste i samfundet, dem, som virkelig har brug for hjælp og det offentlige kerneydelser. På den måde styrker vi den enkeltes ansvar for sig og sine. Det er for Det Konservative Folkeparti den rigtige samfundsudvikling.

Det forslag, der fremsættes her fra Enhedslisten side, trækker i den modsatte retning. Det trækker i retning af at fjerne ansvarsfølelsen i den enkelte husstand, i den enkelte familie over for hinanden. Det vil medføre, at husstande og familier, der egentlig tjener nok samlet set til at kunne klare sig selv, alligevel skal have offentlige ydelser.

Det vil få de offentlige ydelser til at accelerere, det vil øge følelsen i det her samfund af, at det offentlige nok skal tage vare på os og oven i købet bidrage med overførselsindkomster til nogle, som ikke har brug for det.

Det er i en fuldstændig gal retning, det her forslag trækker, og derfor kan Det Konservative Folkeparti bestemt ikke støtte det.

Jeg skal hilse fra Kristeligt Folkepartis ordfører, som ikke kan være til stede, og meddele, at Kristeligt Folkeparti ikke kan støtte forslaget.

Kl. 18.20

(Kort bemærkning).

Pernille Falcon (EL):

Kristeligt Folkepartis holdning undrer mig ikke. Det er klart, at man synes, at ægtestanden skal fremmes på den her led.

Men jeg synes, det er underligt, at De Konservative, som ellers betragter sig selv som et moderne parti, ikke kan se, at individualprincippet er en mere rigtig måde at gøre det på. Det kører i forhold til sygedagpenge, det kører i forhold til understøttelse, det kører på en lang række andre områder, hvor man har nogle individuelle rettigheder, og hvor man ikke bliver behandlet særligt, fordi man er gift.

Det undrer mig virkelig meget, at de ikke kan se grundprincippet i det her; så kan de have alle deres betragtninger om kontanthjælp i al almin-

delighed og samfundets elendighed i særdeleshed.

Til det vil jeg så bare sige, at jeg tror, at hvis man vil nedbringe de offentlige udgifter, så skulle man gøre noget markant ved arbejdsmiljøet, så kunne man nedbringe store udgifter til sygedagpenge, til førtidspension osv. Hvis man ville gøre noget i forhold til den offentlige forsørgelse, så skulle man gøre noget helt markant anderledes for at sætte beskæftigelse i gang, så kunne man virkelig sætte ind på det felt.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes faktisk, det er meget moderne at sigte efter en udvikling, hvor vi i højere grad kan fokusere de offentlige udgifter på dem, der har mest brug for det, og gøre flere familier uafhængige af offentlige ydelser.

Det er bestemt ikke konservativt at støtte et forslag, der betyder, at det offentlige skal give overførselsindkomster til familier, som godt kan klare sig selv. Tværtimod er det at gøre endnu flere afhængige af offentlige ydelser. Det er en helt forkert vej at trække tingene, så vi kan ikke støtte det.

For så vidt angår de sidste bemærkninger, kan jeg i og for sig være enig i, at vi nok skal fokusere mere i det her samfund – ikke mindst i arbejdsmarkedspolitikken – på, hvordan vi kan skabe nogle mere sunde arbejdspladser, hindre sygdom og ulykker og i det hele taget sørge for, at folk er sunde og raske. Det ville da på alle måder gøre, at vi fik et bedre samfund, fik flere i arbejde, og at vi fik et rigere samfund. Så det er da helt bestemt noget, vi skal sigte efter.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig da, at hr. Lars Barfoed siger, at Det Konservative Folkeparti går ind for forebyggelse bl.a. på arbejdsmiljøområdet.

Det undrer mig så bare, at De Konservative var med til som noget af det første, den borgerlige regering gjorde, sammen med Dansk Folkeparti at skære ned på det forebyggende arbejde, herunder på arbejdsmiljøindsatsen.

Men til spørgsmålet om, hvorvidt man skal have ret til at have en ydelse som enkeltperson, undrer det mig altså, at De Konservative synes, at det skal være økonomien, der afgør, om man gifter sig eller ej, at de ikke kan se, det er urimeligt, at det skal være ens ægtestand, der er afgørende for, om man har ret til en ydelse eller ej.

Jeg har mødt mange mennesker, som har knoklet et helt liv, og som så oplever, at de får en arbejdsskade, kommer på sygedagpenge, bliver erklæret for raske til at komme på førtidspension og for syge til at komme på arbejde. Så burde de egentlig få kontanthjælp, men fordi de er gift, står de uden nogen indkomst og med kun én arbejdsindkomst. Så ryger hus og det hele, for det kan ikke hænge sammen med kun én indkomst.

Men det synes De Konservative åbenbart ikke er noget problem; folk skal bare have lov til at ryge helt ned i bunden af samfundet, kan jeg forstå.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg kan for så vidt godt se det fra fru Line Barfods synsvinkel, nemlig at der er en forskelsbehandling mellem dem, som er gift, og dem, som ikke er gift. Det er muligt, man bør se på det.

Jeg har ikke her løsningen på det, men løsningen er bestemt ikke at øge overførselsindkomsterne til dem, som er gift, ved, at de, selv om de egentlig samlet tjener penge nok til at klare sig selv, så oveni skal have ydelser fra det offentlige. Så ville vejen at gå snarere være at se på dem, som ikke er gift, men som udgør en husstand, og overveje, om der også skal indføres lignende regler i den relation.

Jeg kan som sagt ikke gennemskue her, om det er en farbar vej, men det er den vej, man skal gå, og ikke den modsatte, hvor vi gør flere afhængige af offentlige ydelser og øger den offentlige sektors forbrug.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Anders Samuelsen som ordfører.

Kl. 18.25

Anders Samuelsen (RV):

Det Radikale Venstre kan ikke støtte det her forslag.

Egentlig har vi utrolig svært ved at forstå, hvad tankegangen er bag forslaget ud over at være god og rar, når man samtidig ved, at hvis man gjorde det her, ville det underminere dagpengesystemet. Hvorfor skulle man så forsikre sig for at være sikker på at få en dagpengeydelse, hvor man netop ikke bliver modregnet – det er jo en af pointerne i forslaget, at det gør man ikke i det system – hvis man lige så godt kunne lade stå til og så være sikker på at have sin kontanthjælp i ryggen?

Det er et af de grundlæggende problemer i vores system, at vi bliver nødt til at have en form for trappe i det her system, fordi alle ikke agerer lige så ideelt, som vi måske gerne ville have de gjorde. Derfor har vi en trappe, som i bund og grund hedder, at det er mest attraktivt at være i arbejde, næst mest attraktivt er at være ledig forsikret, og tredje mest attraktivt er at være ledig ikkeforsikret. Den trappe mener vi i Det Radikale Venstre det er fornuftigt at man holder fast ved.

Som ægtepar bliver man betragtet som en økonomisk enhed, og det har man nogle fordele ved i de situationer, hvor man er i beskæftigelse, f.eks. har man mulighed for at flytte i forhold til mellemskatten, men man må så også tage de konsekvenser, som det så har, når man er ledig og er på kontanthjælp.

Derfor mener vi grundlæggende, at det her forslag er forkert tænkt, fordi udgangspunktet er et andet for Det Radikale Venstre, nemlig at man skal tage vare på sig og sine, og i det omfang man ikke kan det, har man kontanthjælpen i den sidste ende at falde tilbage på.

Det må være grundprincippet, og derfor kan vi ikke støtte det her forslag.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg går ud fra, at hr. Anders Samuelsen ved, at dagpengeniveauet er noget højere end kontanthjælpsniveauet, så jeg forstår ikke helt hr. Anders Samuelsen argumentation, for så skulle det samme jo gælde for alle dem, der ikke er gifte, altså alle de enlige og de samlevende skulle jo så heller ikke have nogen motivation til at være forsikret, så de kunne få dagpenge, fordi de havde kontanthjælpen at falde tilbage på.

Jeg tror ikke helt, det er det, der er virkeligheden i dag. Jeg vil meget gerne have, at mange flere bliver omfattet af forsikringssystemet. Det synes jeg sådan set vi skulle gøre ved at løsne de meget stramme regler, der i dag er for at komme ind i dagpengesystemet. Jeg synes, vi skulle gøre det nemmere for unge at komme ind og op tjene ret til dagpenge i modsætning til i dag, hvor man har strammet og strammet igennem mange år.

Så synes jeg, at folk skal have ret til at få en ydelse, især når de er faldet igennem dagpengesystemet, som de gør i dag, og ender i et sort hul helt uden indkomst. Det er ikke værdigt i år 2003, at man så bliver afhængig af sin ægtefælle.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg er såmænd godt klar over, at der er forskel på de to ydelser, men Enhedslisten kan jo ikke komme uden om, at hver gang man laver et tiltag i den stil, som Enhedslisten lægger op til her, mindsker man afstanden mellem de to systemer. Det er det, vi grundlæggende synes er en dårlig idé, fordi der skal være så stærk en motivation som overhovedet muligt til, at folk forsikrer sig imod ledighed og dermed har dagpengesystemet at falde tilbage på. Derfor mener vi stadig væk, at det her forslag er forkert tænkt.

Om det er værdigt eller ikke er værdigt, at man ikke får nogen indkomst, fordi man så er afhængig af sin ægtefælle: Jamen det værdige er, at de, der kan tage vare på sig selv, tager vare på sig selv, sådan at samfundet – fællesskabet – kan koncentrere sig om dem, der er tilbage, som ikke kan tage vare på sig selv.

Det er jo sådan set det princip, der er gældende i vores kontanthjælpssystem i dag. Er man et ægtepar, og man har indkomst, så man kan klare sig selv ifølge de definitioner, som vi har på nuværende tidspunkt, jamen så er det sådan, at der er et loft over, hvor meget man kan modtage som ægtepar. Det er det.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Enhedslisten vil bestemt også gerne have flere til at være omfattet af forsikringssystemet. Derfor synes vi f.eks., man skal gøre det nemmere at komme ind i systemet, det skal blive sværere at falde ud af systemet eller blive smidt ud af systemet, og vi synes også, at man skulle hæve kontanthjælpen, så folk havde råd til at betale deres a-kasse-kontingent, også når de var på kontanthjælp. Det er jo et problem i dag, at mange af dem, der ikke har nået at optjene dagpengereget, så mister den fuldstændig, når de kommer på kontanthjælp, fordi de ikke har råd til at betale a-kasse-kontingentet.

Men jeg forstår stadig ikke, hvorfor De Radikale mener, at der skal være forskel på samlevende og ægtefæller, hvorfor det skal være økonomien, der afgør, om man gifter sig eller ej. Det kan jeg simpelt hen ikke forstå, for om man har penge nok til at leve af eller ej, må jo være det samme, uanset om man er gift eller samlevende, og vi synes faktisk, det er vigtigt for det enkelte menneske at have sin egen indkomst. Så langt burde vi være nået.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Kun to korte bemærkninger. Lige gyldigt hvor mange gange Enhedslisten forsøger at tale sig uden om det, så bliver jeg bare nødt til at konstatere, at et forslag som det her er med til at mindske afstanden mellem et forsikringssystem og et ikkeforsikringssystem, og det er vi grundlæggende imod, fordi vi mener, det er vigtigt, at der er en stor motivation til, at man forsikrer sig, sådan at man er med til igennem det system at tage vare på sig selv.

Så til den anden problemstilling om, hvorvidt det er rimeligt, at der er den her forskel mellem, om man er gift, eller man er samlevende eller ikke er gift. Hvis der skal gøres noget på det felt dér, så skal det være sådan, at andre samlevende bliver ligestillede. Så er det den vej, vi skal gå. Det er ikke i den modsatte retning. Det mener jeg er et forkert skridt at gå.

Vi skal sørge for, at samfundet koncentrerer sine ressourcer om de folk, som har det største behov – det må være det væsentligste – og ikke om enkeltpersoner, der føler sig berettigede, fordi de ikke har et arbejde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ordføreren for forslagsstillerne, fru Pernille Falcon.

Pernille Falcon (EL):

Forslaget fra Enhedslistens side er både ideologisk, kønspolitisk og udtryk for almindelig menneskelig sund fornuft. For mig at se er der sammenhæng mellem de tre ting. Det er meget enkelt. Det er Enhedslistens opfattelse, at vi skal have et samfund, hvor mennesker betragtes som enestående individer, uanset hvordan de har valgt at leve, og uanset om de er arbejdsløse eller ej. Sådan er det ikke i dag.

Hvis man har arbejde, bliver ens indkomst ikke bestemt af, hvem man lever sammen med og hvordan. Og hvis man er arbejdsløs og på dagpenge, bliver ens indkomst heller ikke bestemt af, hvem man lever sammen med og hvordan. Men hvis man er på kontanthjælp og er gift, så bliver indkomsten bestemt af ægtefælens indkomst.

Et eksempel fra det virkelige liv er to unge mennesker, der bor sammen, har to små børn, hvoraf det ene er handicappet. Den ene ægtefælle har et arbejde 100 km fra hjemmet og passer pligtskyldigst dette arbejde med halvanden times transport hver vej. På grund af omstændig-

hederne er det umuligt for den anden ægtefælle at få et job, og hun er låst fast på kontanthjælp. De to unge, som har drømme om at blive gift, må så fraskrive sig det, hvis de skal kunne blive boende, hvor de bor. Nej, siger samfundet. Hvis I gifter jer, bryder økonomien sammen, så den drøm bliver jo ikke til noget.

Den anden vej rundt er reglerne om modregning af en ægtefælles indkomst i den andens kontanthjælp en hån mod de berørte mennesker. I løbet af sommeren sidste år kørte der en offentlig debat om, at de ægtepar, hvor begge var på kontanthjælp, var fanget i en fælde. Nu er det ikke Enhedslistens opfattelse, ligesom beskæftigelsesministeren gav udtryk for, at det så bare betyder, at de ikke gider at arbejde, hvis det her forslag bliver gennemført. Men vi mener simpelt hen ikke, det er rimeligt, at det skal være sådan, at man har så lidt ud af det, ved at den ene kommer i arbejde.

De fleste mennesker vil, som fru Line Barfod var inde på, tage et arbejde uanset hvad, men den økonomiske gevinst bliver bare ikke særlig stor, hvis man er gift. Der skal man så lade sig skille for at kunne få noget ud af at arbejde. Og det mener vi heller ikke er rimeligt.

Aftalen om flere i arbejde indeholdt som bekendt nogle justeringer på området. Som udgangspunkt består justeringerne i sociale pisk til ægteparrene på kontanthjælp. Efter 6 måneder på kontanthjælp bliver den ene sat ned på et niveau, som man stort set ikke kan leve af.

I øvrigt er forholdene for ægtepar, hvor den ene er på starthjælp, endnu værre. Men, siger partierne bag »Flere i arbejde«-forliget, til gengæld har vi jo givet kontanthjælpsægteparrene en gulerod til at arbejde. De kan få lov til at beholde hele 28 kr. i timen ved at arbejde. Flot!

Til det er der kun at sige, at forligspartierne ikke har den ringeste interesse i at give kontanthjælpsmodtagerne muligheder for et økonomisk bedre liv. Det forhøjede beskæftigelsesfradrag gælder kun for dem, der kommer på nedsat ydelse, og kan som sådan kun ses som et plaster på såret. Det ændrer ikke ved det grundlæggende princip om modregning: Hvorfor ikke give folk en reel mulighed for hurtigt at komme ud af kontanthjælpsfælden?

Af og til bliver det fremhævet, at modregningen har til formål, at rige menneskers ægtefæller ikke skal misbruge kontanthjælpssystemet. Det var Venstres ordfører bl.a. inde på. Og her siger min logiske sans mig altså, at de her mennesker ikke er alvorligt interesseret i at modtage kon-

tanthjælp med alt, hvad det indebærer af krav om bl.a. aktivering.

Sidst vil jeg lige gennemhulle myten om, at det bedre kan betale sig for et ægtepar med børn at være på kontanthjælp end at være på dagpenge, hvis de er arbejdsløse. Beskæftigelsesministeren har været så venlig at udregne situationen for et ægtepar med tre børn i et svar til hr. Søren Søndergaard. Men desværre kom ministeren til at begå den fejl at medregne et efterlønskонтингент, som jo er en frivillig investering i fremtiden for de dagpengeberettigede.

Reelt har ægteparret på dagpenge 600 kr. mere om måneden end ægteparret på kontanthjælp, og det er der såmænd ingen grund til at få ondt af.

Kl. 18.35

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:

Forslag til folketingsbeslutning om lønmodtagernes ret til egne feriepenge m.v.

Af Anders Samuelson (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Fremsat 29/11 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg synes, det er tankevækkende, at forslagsstillerne efter 9 år med regeringsmagten nu vil lave grundlæggende om på feriestemmet. Det er vel at mærke efter, at man for mindre end 3 år siden